

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 57 0 Ps 064940 15 Rev 2
Banjaluka, 16.2.2016. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Darka Osmića kao predsjednika vijeća, Jadranke Stanišić i Davorke Delić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca J. a.d.–u stečaju, B., ..., zastupanog po punomoćniku, R.Z., advokatu iz S., protiv tužene, RS, ..., B., zastupane po Pravobranilaštvu Republike Srpske, B., radi ispunjenja ugovora, odlučujući o reviziji tužioca protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 064940 15 Pž od 27.4.2015. godine, na sjednici održanoj dana 16.2.2016. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 064940 09 Ps od 29.12.2014. godine, odbijen je zahtjev tužioca kojim je tražio da se tužena obaveže da mu isplati 359.957,19 EUR (u protivvrijednosti 701.916,52 KM) sa zakonskom zateznom kamatom od 4.6.2009. godine do isplate. Istom presudom tužilac je obavezan da tuženoj, na ime troškova parničnog postupka, isplati 4.375,00 KM.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 064940 15 Pž od 27.4.2015. godine žalba tužioca je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Tužilac revizijom pobija drugostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači i udovolji zahtjevu tužioca ili ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužena je predložila da se revizija odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužioca koji je u cjelosti odbijen prvostepenom presudom.

Ovako postavljen zahtjev tužilac zasniva na odredbama člana 1083. i 1013. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", br. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, "Službeni glasnik Republike Srpske", br. 17./93, 3/96 i 74/04 - u daljem tekstu: ZOO) ističući: da je po osnovu kreditnog sporazuma zaključenog između njega i inokreditora iz N., a putem J. O. b. S., plasirao kreditna sredstva krajnjem korisniku, RO B. OOUR F. t. N. u ukupnom iznosu od 359.957,19 EUR i izdao bakarsku garanciju 11.12.1987. godine kojom je garantovao da će isplatiti kredit inokreditoru, ukoliko to ne učini krajnji korisnik; da krajnji korisnik, RO B. OOUR F.t. N. nije isplatila kredit koji je dobila; da od 2002. godine, od kada je nad tužiocem otvoren stečajni postupak, obaveze po osnovu tog kredita, a na temelju izdate bakarske garancije od 11.12.1987. godine, inokreditoru izvršava NB S. koja je inače, to predmetno potraživanje, u ukupnom iznosu od 359.957,19 EUR, prijavila u stečajnom postupku koji je otvoren nad tužiocem.

Po provedenom postupku, prvostepeni sud je utvrdio: da je tužilac bio ovlaštena banka bivše SFRJ preko koje su se obezbjeđivale i obavljale bankovne transakcije poslovnih subjekata iz osnova kreditnog sporazuma zaključenog između tužioca i inokreditora, kao povjerioca, za koje je garant bila država SFRJ, a likvidator NB bivše J.; da je tužilac u redovnoj bankarskoj proceduri, putem banaka sa područja BiH, plasirao odobrena sredstva i izdavao bankovne garancije krajnjim korisnicima iz BiH; da je tako, putem J. O. b. S., tužilac plasirao odobrena sredstva krajnjem korisniku RO B. OOUR F.t. N. u ukupnom iznosu od 359.957,19 EUR i izdao bakarsku garanciju 11.12.1987. godine krajnjem korisniku, kojom je garantovao da će isplatiti kredit inokreditoru, ukoliko to ne učini krajnji korisnik; da je ne dugo poslije toga, a što je opštepoznato, došlo do raspada bivše SFRJ i nastanka novih nezavisnih država, između ostalih, BiH; da je iz tih razloga došlo do sastanka između BiH i inokreditora, kada je sačinjen službeni zapisnik o konsolidaciji duga BiH, dana 28.10.1998. godine, kojim je usaglašeno da se dug BiH sastoji od duga bivše SFRJ, koji su dobila ili garantovala lica sa područja BiH i 13,2 % dugova bivše SFRJ, koji nisu automatski pripisani republici nasljednici; da je tim zapisnikom takođe regulisano, da će se detaljni aranžmani koji se tiču reprograma ili refinansiranja dugova, odrediti bilateralnim sporazumom između Vlade BiH i vlade inokreditora; da je iz tih razloga, u toku 1999. godine, došlo do sporazuma između Vlade BiH i Vlade SR Nj. kao inokreditora, koji pripada povjeriocu iz Pariškog kluba povjerilaca i prema kojem sporazumu se BiH obavezala da vrati dugove nastale u periodu od 1956. do 1991. godine na način pobliže opisan u sporazumu; da je tužilac sačinio verifikaciju potraživanja, prema kojoj je evidentirano i potraživanje od RO B. OOUR F.t. N. u iznosu od 359.957,17 EUR, odnosno, prema srednjem kursu Centralne banke BiH, 701.916,52 KM; da iz podneska Ministarstva ... BiH od 29.3.2006. godine proizilazi, da je predmetno potraživanje tužioca prepoznato kao kreditna partija po Pariškom klubu povjerilaca koja nije ušla u reprogram prilikom sporazuma između BiH i Nj., iz razloga što je riječ o banci koja je dala garanciju, a ima sjedište van teritorije BiH; da nije sporno, da je zaključen sporazum između Vlade S. i Vlade Nj., u pogledu dugovanja bivše SFRJ, te da na osnovu tog sporazuma, a po nalogu Ministarstva ... S., NB S. podmiruje obaveze prema inokreditoru po osnovu predmetnog potraživanja, i to od 2002. godine, kada je nad tužiocem otvoren stečajni postupak; da je NB S. prijavila predmetno potraživanje u stečajnom postupku nad tužiocem; da iz akta Ministarstva ... BiH od 30.5.2013. godine proizilazi, da BiH uredno isplaćuje obaveze prema Nj. kao inokreditoru regulisane

sporazumom između Vlade BiH i Vlade Nj. od 10.9.1999. godine; da je tužilac podnio tužbu prvostepenom sudu 4.6.2009. godine.

Temeljem ovakvog činjeničnog utvrđenja, prvostepeni sud je zaključio, da zahtjev tužioca nije osnovan, pa je stoga sudio tako što je donio odluku kao u izreci prvostepene presude.

Iz razloga odluke prvostepenog suda proizilazi, da u pogledu postavljenog zahtjeva iz tužbe, a nakon ocjene svih provedenih dokaza, se da zaključiti da ne postoji materijalno pravni odnos između parničnih stranaka, zbog čega je taj sud našao da zahtjev zahtjev tužioca neosnovan.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja prvostepenog suda i zaključak tog suda, pa je sudio tako, što je odbio žalbu tužioca i potvrdio prvostepenu presudu.

Odluke nižestepenih sudova su pravilne.

Odredbama člana 1083. stav 1. ZOO je propisano, da se bankarskom garancijom obavezuje banka prema primaocu garancije, da će mu za slučaj, da mu treće lice ne ispuni obavezu o dospjelosti, izmiriti obavezu, ako budu ispunjeni uslovi navedeni u garanciji.

Odredbama člana 1013 stav 1. ZOO je propisano, da jemac koji je isplatio povjeriocu njegovo potraživanje može zahtjevati od dužnika da mu naknadi sve što je isplatio za njegov račun, kao i kamatu od dana isplate.

Zasnivajući svoj zahtjev iz tužbe na odredbama člana 1083. i 1013. ZOO, tužilac ističući: da je RO B. OOUR F.t. N., kao krajnjem korisniku, putem J. O. b. S., plasirao kreditna sredstva inokreditora, u ukupnom iznosu od 359.957,19 EUR i izdao bankarsku garanciju 11.12.1987. godine kojom je garantovao da će isplatiti kredit inokreditoru, ukoliko to ne učini krajnji korisnik; da krajnji korisnik RO B. OOUR F.t. N. nije isplatila kredit koji je dobila; da od 2002. godine, od kada je nad tužiocem otvoren stečajni postupak, obaveze po osnovu tog kredita, inokreditoru izvršava NB S., koja je inače, to predmetno potraživanje u ukupnom iznosu od 359.957,19 EUR, prijavila u stečajnom postupku koji je otvoren nad tužiocem.

Kada se imaju u vidu činjenice na kojima tužilac zasniva svoj zahtjev, pravilnim se ukazuje zaključak nižestepenih sudova, da tužena, RS nije u materijalno pravnom odnosu sa tužiocem u pogledu zahtjeva iz tužbe, jer tužilac ničim nije dokazao, da su obaveze krajnjeg korisnik, RO B. OOUR F.t. N., zasnovane na navedenom ugovoru o kreditu i izdatoj bankarskoj garanciji, prešle na RS.

Na ovakav zaključak ne utiče ni pozivanje tužioca na odredbe člana 14. Zakona o početnom bilansu stanja u postupku privatizacije državnog kapitala u preduzećima ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 24/98), kojim odredbama je propisano, da se neplaćene obaveze preduzeća prema bankama, po osnovu inostranih kredita, koje su nastale do 31.3.1992. godine, prenose na RS na osnovu akta V.

Naime, pravilan je zaključak nižestepeni sudova, da se tužilac ne može s uspjehom pozivati na odredbu člana 14. Zakona o početnom bilansu stanja u postupku privatizacije državnog kapitala u preduzećima, jer da Vlada nije donijela akt.

Ali, kako je odredbama člana 1 Zakona o početnom bilansu stanja u postupku privatizacije državnog kapitala u preduzećima, propisano, da se tim zakonom uređuju uslovi i postupak izrade početnog bilansa stanja u postupku privatizacije državnog kapitala u preduzećima u smislu Zakona o privatizaciji državnog kapitala u preduzećima, jasno je, da taj zakon nije mjerodavno pravo za razrješenje predmetnog spora.

Kako je nakon raspada SFRJ, inokreditor iz Nj., putem Vlade Nj., zaključio sporazume sa novonastalim nezavisnim državama u pogledu dugovanja bivše SFRJ, pa tako i sa državom BiH, kao nasljednicom, kojim sporazumom je BiH preuzela dug prema inokreditoru na način pobliže opisan u tom sporazumu, a ne RS, to se zahtjev tužioca u odnosu na RS, ukazuje neosnovanim, jer tužilac ničim nije dokazao, da je RS, nakon raspada bivše SFRJ, preuzela dug prema inokreditoru, odnosno, da se u pogledu postavljenog zahtjeva iz tužbe, parnične stranke nalaze u materijalno pravnom odnosu.

Obzirom da se revizijom tužioca ne dovodi u pitanje zakonitost i pravilnost odluke drugostepenog suda, te kako ista nije zahvaćena nedostacima na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo je primjenom člana 248. Zakona o parničnom postupku ("Sl. glasnik RS", br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 - u daljem tekstu ZPP), donijeti odluku kao u izreci ove presude.

Predsjednik vijeća
Darko Osmić

Za tačnost otpravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić